

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТОРГОВО-ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

Єрохова М.А., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Наумова Т.А., канд. екон. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет*

Основу операційної діяльності торгово-виробничих підприємств складають господарські процеси, які включають процеси постачання, виробництва та реалізації продукції. Кінцевою стадією виробничого процесу торгово-виробничого підприємства є система розрахунків, у ході якої можливе виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості. Підприємство повинно пильно слідкувати за частиною цієї заборгованості в процесі операційної діяльності з метою уникнення фінансових ризиків, які можуть привести до банкрутства підприємства. Тому, з метою уникнення кризових ситуацій актуальним є удосконалення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості та налагодження процесу управління в цілому.

Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку і звітності має за мету регулювання бухгалтерського обліку і являє собою систему законодавчих і нормативних актів, які забезпечують ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності та відповідно до яких суб'єкти господарювання здійснюють фінансово-господарську діяльність [1, с. 82].

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності регламентуються положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» відповідно до якого дебіторською заборговані-

стю вважається заборгованість підприємству різних інших підприємств та осіб, що виникла на певну дату [2, с. 229].

Дебіторська заборгованість згідно з ПСБО 10 поділяється на довгострокову та поточну. При цій класифікації враховується два критерії: строк погашення та зв'язок з нормальним операційним циклом [3, с.210].

На нашу думку, для більш інформативного забезпечення процесу управління дебіторською заборгованістю слід використовувати спеціально розроблені аналітичні таблиці за її видами:

- допустима (до 3-х місяців);
- поточна з мінімальним ризиком не погашення (від 3-х місяців до 6 місяців);
- поточна з максимальним ризиком не погашення (від 6-х місяців до 12 місяців);
- довгострокова з максимальним ризиком не погашення (від 12 місяців до 3 років);
- безнадійна (від 3 років).

Адамовська В.С. та Сидорова О.І. пропонують застосовувати методологію фінансових розрахунків з урахуванням фактора часу. Вони підкреслюють, що дисконтування являє собою процес визначення поточного еквівалента коштів, які очікується одержати у визначений час у майбутньому та пропонують ввести нові субрахунки з обліку довгострокової дебіторської заборгованості з урахуванням дисконтування майбутніх грошових потоків [4, с.7]. Ми повністю підтримуємо думку авторів, що дисконтування довгострокової дебіторської заборгованості є доцільним, особливо там, де є підстави сумніватися у справедливості оцінки фінансових активів, грошове відшкодування щодо яких відстрочено у часі [4, с.8].

Методичні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання регламентуються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [2, с.193].

Бурлан С. А. пропонує поглибити аналітичний облік та ввести аналітичні рахунки до субрахунку 631, що надасть змогу керівництву підприємства більш прицільно аналізувати існуючу заборгованість та планувати її погашення відповідно до фінансових можливостей підприємства. Ми підтримуємо його пропозицію щодо використання спеціальної аналітичної таблиці, де буде висвітлюватись заборгованість у розрізі кожного постачальника за договорами, термінами погашення заборгованості за графіком та фактично. Даний документ повинен відобразити всі операції, здійснювані підприємством з конкретним постачальником протягом року (отримання товарно-матеріальних цінностей (послуг) за конкретною поставкою; отримання передплати за конкретну поставку; оплата заборгованості за раніше отриману поставку) [5]. На наш погляд цей документ повинен враховувати наступну інформацію:

- конкретна поставка (отримання) ТМЦ з відповідною датою;
- реквізити договору та умови домовленостей за кожною поставкою ТМЦ;
- отримання передплати за поставку ТМЦ;
- наявність кредиторської заборгованості за попередні поставки;
- встановлення об'єктивних причин виникнення заборгованості;
- фактичне погашення заборгованості (встановлення суми, дати, номер договору поставки і т. ін.);
- наявність залишків несплаченої та простроченої заборгованості за кожним постачальником;
- наявність інших умов та домовленостей з постачальниками та підрядниками;
- використання певних заходів та процедур для запобігання та своєчасного погашення наявної заборгованості.

Перелік посилань:

1. Наумова Т. А., Акімова Н. С., Чернікова І. Б., Кирильєва Л. О. Загальні основи організації бухгалтерського обліку: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2019. 168с. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/6807>.

2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для студентів спеціальності «Обладнання харчових виробництв» / Акімова Н. С., Топоркова О. В., Наумова Т. А. та ін. Харків: Форт, 2016. 446 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/10434/3/BuhOblik_NP_2_016.pdf.

3. Фінансовий облік І: навчальний посібник у структурно-логічних схемах для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» / Янчева Л. М., Акімова Н. С., Кирильєва Л. О. та ін. Харків: ХДУХТ, 2020. 352 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9964/1/navch_posibnik_yancheva_ta_in_fansovij_oblik_1_2020.pdf.

4. Адамовська В. С., Сидорова О. І. Удосконалення обліку довгострокової дебіторської заборгованості, зумовлене сучасною економічною ситуацією. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6. Ч. 1. С. 6-9. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/11078/1/%>.

5. Бурлан С. А. Облікові аспекти управління кредиторською заборгованістю підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/78.pdf.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Єсіна Ю.В., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Костенко Ю.О., канд. техн. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Проведення якісного аудиту основних засобів є особливо актуальним питанням сьогодення. Визначення робочих компонентів методики проведення аудиторської перевірки основних засобів на підприємстві.